

LISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 284. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1913. december 10

Választás után.

Most, mikor két nappal a város-
atyaválasztás után vagyunk, hig-
gadtan és elfogulatlanul le kell
vonnunk a tanulságokat.

Mert tanulhat ezekből a válasz-
tásokból mindenki.

Az első tanulságot a független-
ségi párt vonhatja le magának. Te-
kintsünk el attól, hogy a pártnak
országos ügyekben való magatar-
tása mennyire lohasztotta az iránta
való lelkesedést, mennyire meg-
apasztotta a párt hiveinek számát.
Maradjunk csak a helyi taktikai
dolgozónál.

A függetlenségi párt vezetése
nem tudott tanulni a multból sem-
mit, még taktikázás terén sem. Egy
izben már szerencsétlen taktikának
bizonyult, hogy a jelölést az utolsó
percre hagyták. Annak dacára most
megint a későnkelés taktikájához
folyamodtak — s megint vereség
lett a vége. Előre látta mindenki,
csak a vezetőség nem.

Blamáta magát a párt vezető-
sége a jelölések tendenciájával is.
Ez még többet ártott a pártnak, mint
a késői jelölés. Későn és rossz lisztá-
kkal előállani: dupla hiba, a mely
egyenesen kihívta a bukást.

Ujvároson régi városatya volt
dr Vucskics Gyula kanonok. Tizen-
hat év óta önzetlenül dolgozott
mindenkor a város érdekében. Nép-
szerű a társadalom minden rétege
előtt. Csak tisztelője van, ellensége
nincs. Ennek dacára a független-
ségi párt vezetősége dr Vucskics
Gyulát tüntetőleg nem jelölte, de
jelölte dr Kecskeméti Lipót főrab-
bit és Materny Imrét, az érdemes

lutheránus lelkész sem kellett a
függetlenségi párt vezetőségének.
Nemcsak katolikus ellenes, hanem
határozottan keresztényellenes lisztá-
tát oktrojált rá a vezetőség a pártra,
számítva arra, hogy az az egyszerű
iparos, a mely társadalmi rétegből
a függetlenségi párt javarésze ki-
került, nem fog okoskodni, hanem
leszavaz a rabbira s észre sem veszi,
hogy a keresztény lelkészeket ki-
buktatja.

A taktikának ez a része bevált
— csak a következményeket nem
látta a párt vezetősége. A mint hogy
a függetlenségi párt vezetősége sem
látott előre. Nem látta, hogy kereszt-
ényellenes lisztája csak zsidó kö-
rökben találkozik tetszéssel, ott pe-
dig az emberek nem fogják első-
rangú jelentőséggel bíró ügynek
tartani, a lisztán szereplő kereszt-
ény kisiparosokra való leszavazást.
Nem látta, vagy nem akarta látni,
vagy nem is bánta a párt jelenlegi
vezetősége, hogy ez a lisztá derék-
ban roppantja ketté a párt gerincét,
az ujvárosi kis iparosságot.

Tartozunk az igazságnak annak
kiemelésével, hogy újabb értesülé-
sünk szerint, melynek valódiságát
egyelőre nem áll módunkban ellen-
őrizni, Szokoly Tamás és a pártve-
zetőség többsége dr Vucskics Gyula
jelölése mellett volt s a vezetőség
kisebbsége, élén dr Adorján Emillel,
forszírozta ki Vucskics jelölésének
mellőzését.

Bekoronázta a taktikai hibák
sorozatát a pártvezetőség azzal, hogy
Váradyelencén Agoston Pétert je-
lölte. Agoston messzebb van a füg-
getlenségi párttól, mint Makó Jeru-
zsálemtől. A pártvezetőség mégis

hivatalos jelöltjévé tette s elérte vele
azt, hogy Váradyelencén a függet-
getlenségi párt minden jelöltje ki-
bukott, de bejött a nem független-
ségi Agoston.

Az Olasziban és Ujvároson szen-
vedett csufos vereségeért kárpót-
lásul ime Kecskeméti Lipót, Bíró
Márkot és Agoston Pétert adja a
vezetőség a függetlenségi pártnak.
Nem tudjuk, fog-e neki örülni.

Olyan alapos kiábrándulásnak
kell erre következnie, minőt ez a
königgrätzi taktika valóban meg is
érdemel.

Az előrebocsátottak után sokkal
rövidebben levonhatjuk a tanulsá-
got a keresztény közönség szá-
mára.

Szép eredmény, hogy a szava-
zásnál legtöbb szavazat Imrik S.
Zoltán esperes plébánosra esett. Ál-
talanban Olasziban a konzervatív
irány jutott határozott diadalra.

Az ujvárosi eredmény azonban
szánalmas bizonyosága a keresztény
széthuzásnak. A zsidóság csak a
pártvacsorákig ismert pártokat; a
szavazásnál megszűntek a pártkü-
lönbségek. Munkapárti zsidók sor-
ban törölték lisztáikról dr Vucskics
Gyula és Materny Imre nevét s
odairták helyébe Bíró Márkot vagy
más hitsorsost. Másként nem esett
volna meg az a képtelenség, hogy
Ujvároson fényes diadalt aratott a
a munkapárt s mégis második
helyre a függetlenségi Bíró Márk
került.

A zsidóság összetartására jellemző
az eredmény: Ujvároson két görög
keleti román kivételével csupa zsidó
városatyát választottak meg. A ke-

Karácsonyi és ujévi

ajándékoknak alkalmas Parfümkasetták, Mani-
kür-készletek, Francia és Angol Parfümök

megérkeztek és kaphatók:

FARKAS ISTVÁN

Apolló drogériájában

Nagyvárad, Rimanóczy-palota Rákóczi-ut 7/b. Telefon 13-02.

reszténység közül egyedül a román-ság tartott össze sikerrel; a keresztény magyarság Ujvároson egy jelöltjét sem bírta behozni. Szépen vagyunk Szent László városában! De azért csak maradjunk tovább feleim!

Váradvelencén az orthodox, pozitív hitű zsidó jelöltek és Hiemesch Frigyes megválasztása meglepőedést kelt. De hogy Agoston Péter olyan jelentékeny többséget nyert, az — a függetlenségi pártvezetőség mellett — egyes keresztény frakciók széthuzásának is köszönhető.

A Katolikus Népszövetség figyelmeztette a polgárságot előre, hogy Ujvároson és Váradvelencén jó lesz részen állani. A népszövetségi tagok jó része hiven leszavazott, bár itt is érezhető volt több helyen a kezdet nehézsége, egyes tagok késlekedése, széthuzása.

Nem akarunk sebeket érinteni, nem kívánunk kellemetlen témákat tovább feszegetni. A választás végeredményben mintha a jövő harcai-
nak irányát jelölné meg: a konzervatív, komoly munka és a radikális rombolás előrelátható küzdelmét. Ebből a szempontból vizsgálja mindenki az eredményt — s annak megfelelőleg gondolkozzék a jövőről.

*

A delegáció teljes ülése.

Havas, esős időben féltíz órákor gyűltek a delegátusok a Bankgasei Magyar Házban.

A delegáció karzata előkelő és elegáns hölgyközönséggel volt tele. Ott volt Berchtold gróf külügyminiszter felesége a fiával, Tisza István gróf miniszterelnök felesége, Berzeviczy Albert felesége és leánya és Teleki Sándorné grófnő, a Szikra néven jól ismert írónő.

Az ülés megnyitása után Láng Lajos báró elnök bejelentette, hogy Berchtold gróf külügyminiszter azonnal válaszolni kíván Apponyi Albert grófnak legutóbbi külügyi interpellációjára.

Nagy meglepetést keltett az is, hogy Berchtold gróf maga válaszolt az interpellációra és pedig magyarul.

Berchtold gróf a válasz legnagyobb részét olvasta ugyan, de beszélt szabadon is, meglepően jó magyarsággal.

Az elnök föltette a kérdést, hogy tudomásul veszi-e a delegáció a hadügyminiszter válaszát?

Andrássy Gyula gróf arra kérte az elnököt, hogy tekintettel arra, hogy Apponyi csak délután érkezik meg, a határozathozatalt hagyják függőben délutánig.

Láng Lajos báró azonban hivatkozva arra, hogy Apponyinak joga van fölszólalni a külügyi vita során, és így vele igazságtalanság nem történik, föltette a kérdést, mire a delegáció többsége a választ tudomásul vette.

Ezután Nagy Ferenc előadó mondotta el beszédjét.

Délután Engelmüller László beszélt elősnek. Beszéde után Rakovszky Istvánnak éles vitája támadt az elnökkel.

Andrássy Gyula hosszú, nagyszabású beszédben bírálta külpolitikánkat és elítélte, hogy ilyen külügyi helyzet mellett nem lehet meg a belpolitikában a harmónia, mert a miniszterelnök még mindig a politikai kampányt folytatja.

Beszédére gróf Tisza István hasonlóképp hosszú és hatásos beszédben válaszolt.

Városi közügyek.

82 tárggyal.

Évek óta nem hozott a város tanácsa Nagyvárad város törvényhatósága annyi dolgot egy közgyűlés elé, mint most. Csütörtökön, december 11-én lesz a városi közgyűlés, de előreláthatólag e héten nem is lesz vége, mert a tárgyalásra kerülő 82 ügydarab között alig van jelentéktelen dolog, hanem fontos kérdések felett kell a városatyáknak ezuttal határozni.

A tárgysorozat jó részét az egyes tisztii állások átszervezése és fizetések, pótlékok beszámítása foglalja el. Hogy mennyire fontos, a város jövő életére kiható lesz a mostani tárgyalások eredménye, elég ha rámutatunk arra, hogy most dől el a polgármester helyettesi, a javadalmi tanácsosi, egy tisztii orvosi állás szervezése.

Egy egész sereg kérvény kerül elinté-

A főgimnáziumi Maria-Egyesület ünnepélye.

Minden részletében igen sikerült ünnepély keretében hódolt hétfőn a főgimn. Mária-Egyesülete a szeplőtelenül fogantatott Szűz Anya előtt. Az ünnepélyen igen szép számú és előkelő közönség volt jelen.

Ott láttuk többek közt Fetszer és Lányi püspököket, Vas Bertalan főigazgatót, Bozók Alajos udv. tanácsos volt akad. ig. Des Echerolles Kruspér Gilbertné, Karácsonyi kanonokot, Kovács S. János kereskedelmi iskolai igazgatót, Tóth Imre táblabíró, a főgimnázium egész tanári karát és még sokakat. Megnyitótul a főgimnázium vegyeskara énekelt el a „Pápai himnuszt” lelkesen, szép színezéssel. Utána Timár Máté, VI. o. t. a Kongregáció prefektusa mondotta el szépen megkoncipiált előadását az Egyház világtörténelmi szerepléséről. A fiatal szem látóhatárán túl emelkedve látta meg minden téren a kereszt diadalát s azt az ifjú szív lelkesedésével hirdette fiatalnak, öregnek egyaránt. Majd ismét a főgimnázium hatalmas vegyeskara adta elő Hoós János „Ave Mária”-ját Resch Mihály átiratában. A szép melódiájú és meglepő precizitással előadott ének nagy hatást váltott ki a közönség sorából. Erre szavaltat következett. Vidlicska József V. o. t. nagy átgondolással és átérzéssel, helyes hang- és gesztusváltozattal szavaltta el a kereszt diadalát hirdető „In hoc signo vinces” c. költeményt. Erre Resch Mihály

szakavatott vezetése mellett a főgimn. felsőbb osztályu tanulóiból álló kamarazene társaság adta elő Rudnik: Andante religiozosa c. zongoratrióját precizen, finoman, gondosan kidolgozva. Az egész ünnepség fénypontja Szilágyi Dózsa premontrai tanár ünnepi beszéde volt. A valláserkölesi nevelés mélységét, szépségét, szükségességét és értékét fejtegette nem a filozofus-paedagogusnak nehézkességével, hanem a filozofailag és paedagogiailag alaposan képzett és tapasztalt szónoknak lelkesedésével. A közönséget és ifjúságot egyaránt elragadta és felemelte abba az erkölesi régióba, ahol a tanár, mint nevelő, a tanítványnak, mint nevelés végett reábizott alanyának lelkébe elmélyedve, annak minden irányu tökéletesítését szeretettel és lelkesedéssel munkálja.

Művészi ez a munka, mint a szobrok faragása, mint a képek festése, mint általában minden művészi alkotás, mely megtermi a művészi élvezetek okozta gyönyöröket; de még több ennél. Az ember halhatatlansági vágyának a legnemesebb formában való megtestesítése. Halhatatlanná teszi magát a nevelő annak a gyermeknek a szívében, akinek lelkébe harmóniát vitt be s azt anyyira körülbástyázta a gyermek értelmének, akaratának, érzelmi világának és testi erőinek egyöntetű fejlesztésével, hogy a férfikorban is meg tudja azt érzni az élet különféle bajaival, veszélyeivel szemben.

Az ily gyermek egész életén át hálával gondol arra a nevelőre, akinek ezt a boldogságot köszöni. Ezt a gyermek lelkében elme-

rül s annak boldogságáért munkálkodó nevelő ideált állítja követendő példaképül Krisztusban a szülők és nevelők elé. Percekig lelkesen tapsolta a közönség és ifjúság a szívből és legmélyebb meggyőződéséből beszélt szónokot; ennek lecsillapultával a főgimnázium énekara a zenekar és Resch Mihály zenetanár zongorakiséréte mellett magával ragadó lelkesedéssel énekelt el a kongregációi himnuszt, a „Fehér sereg indulóját”. Az énekkart és zenekart Kovács Kandid prem. tanár temperamentumosan és erélyesen dirigálta. A közönség a lelkesítő akkordok után emelkedett hangulatban távozott.

A szép erkölesi sikerhez megfelelő anyagi siker is járult. Felülfizettek a kongregáció céljaira Fetszer Antal, Lányi József, dr. Kollányi Ferenc, dr. Karácsonyi János, Grócz Béla, dr. Vass Bertalan 10-10 K, Szmetka L. Ödön, dr. Károly Irén, dr. Vueskies Gyula, Jancsó Lajos 5-5 K, Heilinger József 4 K, dr. Géher Lambert 3 K, Kertész Miksa, Beke B. Boldizsár, Fröhlich Jánosné, Magyar Agoston, Erődi Béla, Gálfy Sándor, dr. Lacsny Ince 2-2 K, Peszky Ferenc, N. N., Debreczeny Kálmán, N. N. 1-1 K.

Bár némi indiskréciót követünk el, de megemlítjük, hogy a fehér asztalnál néhány meghívott vendég jelenlétében meleg közvetlenséggel ünnepelte a főgimnázium tanári kara az illusztris szónokot, Szilágyi Dózst, aki a fontebb említett beszédével szónoki sikereinek egyik legszebbikét aratta. A közhangulatnak Kertész Miksa tanár keresetlen, szép szavakban adott kifejezést.

IGAZ VALÓSÁG!

Nem üres reklam! Az általános rossz üzletmenet miatt december 1 től a következő igazan olcsó arak mellett aranyok karácsonyi és újevi ajándéktárgyakat, Barkinek, órasoknak és ékszereseknek is, óriási rakár alí rendelkezésre.

- 1 finom arany női óra 15, 16, 20 koronától kezdve.
- 1 finom arany karkötő óra 39, 42, 45 korona.
- 1 arany férfióra 39, 42, 45 korona.
- 1 női aranyóra gyémántokkal 32, 35, 38 K-tól kezdve.
- 1 ezüst karkötős óra 8, 10, 12, 15 koronától kezdve.
- 1 acél- vagy nikelőra 4, 5, 6 korona.
- 1 férfi vagy női ezüstóra 7, 9, 10 korona.

Eladás csakis készpénzért! Tessék a kirakatot meglátogatni. Saját pénzének ellensége, ki nem győződik meg ezen olcsó árakról és nem vásárol

- 1 jó ébresztő óra 2,70, 3, 4 korona.
- 1 nagy ingaóra 15, 17, 20 korona.
- 1 szép, valódi gyémántgyűrű 12, 15, 20 korona.
- 1 briliáns gyűrű 20, 25, 30 korona.
- 1 pár valódi briliánsfüggő 40, 50 kor.-tól 3000 kor.-ig.
- Arany nyaklánc 8, 10, 12 koronától kezdve.
- Arany karikagyűrű 6, 7, 8, 10, 50 kor.-ig.

- Arany lánc 20 gr. 42 korona, 30 gr. 62-50 korona.
- Arany női gyűrű 5, 6, 7 K.
- Arany medaillon 4, 5, 6 K.
- 1 ezüst cigarettadohoz 8, 10, 12, 15 korona.
- 6 pár kés, villa, valódi ezüst 14, 15, 17 korona.
- Egy pár arany fülbevaló 3, 4, 5, 8, 10 korona.

HERBST ékszeráruházában, Rákóczi-ut 1. sz.

zésre, amelyben a tisztviselők pótlékuk érvényesítését kérik a nyugdíjnal.

A szokatlan bő tárgysorozat különben a következő:

1. A polgármester havi jelentése. 2. A tanács előterjesztése a központi választmány megalakítása tárgyában. 3. A tanács előterjesztése a közigazgatási bizottságból kilépő 5 tag helyének választás utján leendő betöltésére vonatkozólag. 4. A tanács a gazdasági eselédlakások építésére vonatkozó szabályrendeletet meghirdetés végett beterjeszti. 5. A tanács a községi iskolásoknak a községi tanítók államsegélyének folyósítása ügyében kiadott miniszteri rendelet módosításának kérelmezése iránt beadott előterjesztését javaslata kapcsán beterjeszti. 6. Komárom vármegye törvényhatóságának felirata az iskolamulasztásoknak kihágásokká való minősítése tárgyában. 7. Temes vármegye közönségének felirata a sertés- és baromfivész elleni vérsavónak beszerzése és kiosztása tárgyában. 8. Hódmezővásárhely város közönségének felirata a fegyvergyakorlatok idejének megváltoztatása tárgyában. 9. A tanács javaslata a villamosmű condensvizzel való ellátása tárgyában. 10. A tanács javaslata a városi vízműnél az áradások által okozott rongálások helyreállítása tárgyában. 11. A tanács jelentése a magyar aszfalt r. t. által teljesített burkolási munkálatok átvétele és fenntartása tárgyában. 12. A tanács javaslata Kiss Dávid és társa utcanyitással kapcsolatos telekfelosztási ügyében. 13. A tanács javaslata polgármesterhelyettesi és javadalmi tanácsnoki állás szervezése tárgyában. 14. Tanács javaslata tisztiorvosi állás szervezése tárgyában. 15. Tanács javaslata egy I. oszt. pénztári tisztii állás szervezése tárgyában. 16. Tanács javaslata 7 polgári biztosi állás szervezése tárgyában. 17. Tanács javaslata a könyvtári segédőri állás javadalmazásának megállapítása tárgyában. 18. Tanács javaslata 10 új havidíjasi állás szervezése tárgyában. 19. A tanács javaslata a vízvezeteki üzemhez tartozó állások végleges szervezése tárgyában. 20. A tanács javaslata a városi főkertész javadalmazásának megállapítása tárgyában. 21. A tanács javaslata a tűzoltó parancsnoki állásnak tűzrendészeti felügyelővé leendő át szervezése tárgyában. 22. Tanács javaslata dr Dajka Endre és Rácz Endre rendőrkapitányok részére személyi pótlék megállapítása iránt. 23. Tanács javaslata Molnár János, Kágyi Lajos, Báthory László fogalmazók személyi pótlék iránti kérelmére. 24. Tanács javaslata Kerekes Géza könyvvezetőnek a 9-ik fizetési osztályba leendő soroztatása iránti kérelmére. 25. Tanács javaslata az ügyosztályvezető adótiszték részére működési pótlék megállapítása tárgyában. 26. A tanács javaslata Bordé Ferenc főjegyzőnek a vízvezeteki és csatornázási ügyek viteléért megállapított pótdíjának a nyugdíjba beszámítandó összegbe leendő betudása iránt. 27. Tanács javaslata Komlóssy József tanácsnoknak a vámügyek viteléért megállapított pótdíjának a nyugdíjba beszámítandó összegbe leendő betudása iránt. 28. Tanács javaslata az árvaszéki elnök és ülnökök fizetésemelés iránti kérelmére. 29. A tanács javaslata a régén szolgáló tisztviselők korpótlék iránti kérvényére. 30. Tanács javaslata Jánossy Gyula I. o. r.-kapitány személyi pótlék iránti kérelmére. 31. Tanács javaslata Papolczy Ferenc főpénztárnok személyi pótlék iránti kérelmére. 32. Tanács javaslata Jelinek Géza főszámvévő h. személyi pótlék iránti kérelmére. 33. Tanács javaslata Bartha Béla rendőrkapitány egyenruházati pótlék iránti kérelmére.

34. Tanács javaslata Jablonszky Emil pénztárnok személyi pótlék iránti kérelmére. 35. Tanács javaslata Novák János ellenőr személyi pótlék iránti kérelmére. 36. Tanács javaslata Örömy Gyula építőmester személyi pótlék iránti kérelmére. 37. Tanács javaslata Frigyes Izsó városi állatorvos fizetés emelés iránti kérelmére. 38. Mertz József és társai irodatiszték korpótlék iránti kérelmére vonatkozó tanácsii javaslat. 39. A tanács javaslata Akhandesz István irnoknak a 10-ik fizetési osztályba leendő soroztatása iránt beadott kérelmére. 40. Tanács javaslata a városi irnokoknak a 10-ik fizetési osztályba leendő soroztatásuk iránti kérelmére. 41. Tanács javaslata a havidíjas irnokoknak a XI-ik fizetési osztályba leendő beosztásuk iránti kérelmére. 42. A tanács javaslata Czirják Zsigmond és társai adóbeosztásoknak a XI-ik fizetési osztályba leendő beosztásuk iránti kérelmére. 43. Tanács javaslata a vámszemélyzet fizetésemelés iránti kérelmére. 44. A tanács javaslata a kézbesítők fizetésemelés iránti kérelmére. 45. A tanács javaslata a hivataloszolók fizetésemelés iránti kérelmére. 46. Tanács javaslata kapcsán beterjeszti Gerő Ármir rendőrfőkapitánynak Becsey Ignác rendőrőrmester részére személyi pótlék megállapítása iránt tett előterjesztését. 47. A tanács javaslata dr Agoston Péter és társai thb. tagoknak a községi elemi iskolai tanszemélyzet fizetésének felemelése iránt beadott indítványát s ezzel kapcsolatban a tanszemélyzetnek ez irányú kérelme tárgyában. 48. Tanács javaslata Rigó Szeréna és társai községi elemi iskolai tanítóknak fizetésük arányosítása tárgyában beadott kérelmére. 49. Tanács javaslata Szücs Izsó ipariskolai igazgatónak a VIII-ik fizetési osztályba leendő beosztása és Matkó Benjámin ipariskolai tanítónak fizetés emelése iránt beadott kérelmükre. 50. Tanács javaslata Réz Mihály f. igazgatónak a VIII-ik fizetési osztályba leendő beosztása tárgyában beadott kérelmére. 51. Tanács javaslata Belezny Antal énektanárnak lakbér emelés iránti kérelmére. 52. A tanács az 1912. évi LVIII. tc. alapján módosított fizetési szabályrendelet tervezet s ennek kapcsán a kiküldött bizottság jelentését tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti. 53. A tanács javaslata Réz Mihály felügyelő-igazgató megjutalmazása iránt. 54. A tanács javaslata a városi villamosmű alkalmazottainak családi pótlék iránti kérelmére. 55. Tanács javaslata a jeggyári üzletvezető és lőgépésznek családi pótlék iránti kérelmére. 56. Tanács a községi iskolák 1914. év költségelőirányzatait tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti. 57. A tanács a házipénztár folyó háromnegyed évi kezeléséről szóló jelentését beterjeszti. 58. A tanács javaslata dr Moskovits József biz. tagnak a vízvezeteki szabályrendelet módosítása iránt beadott indítványára. 59. A tanács javaslata a nagyvárad szociáldemokrata pártjának a munkanélküliség enyhítésére beadott kérelmére. 60. A tanács javaslata az Apolló-bérház kezelésére vonatkozólag. 61. A polgármester és Lukács Ödön tanácsnok bejelentik, hogy a nagyvárad—belényesi vasut rt. igazgatósági tagokká választotta. 62. A tanács javaslata a sorozóbizottság megalakítása tárgyában. 63. A tanács javaslata Oláh Ferenc köztérvteli ügyében. 64. A tanács javaslata Friedmann Vendel kártalanítási ügyében. 65. Bányai József felebbezése a városi tanácsnak állásából történt elbocsátása tárgyában hozott véghatározata ellen. 66. A tanács javas-

lata kapcsán kapcsán beterjeszti Horváth Lajos nagyvárad lakosnak a tanácsii véghatározat ellen beadott felebbezésére. 67. A tanács javaslata kapcsán beterjeszti özv. Bereczky Lajosné irnok özvegyének Ottó fia részére a neveltetési járulék folyósítása iránt beadott kérelmére. 68. A tanács a nemzeti hid bérletére Grósz Dezsővel megkötött szerződést beterjeszti. 69. A tanács a nyomtatványok és irodaszerek szállítására Lévai Mártonnal megkötött szerződést beterjeszti. 70. A tanács Popovits János földbérleti szerződését beterjeszti. 71. A tanács Répászky Józsefné földbérleti szerződésének ifj. Gulyás Jánosra történt átruházását beterjeszti. — 80. Fizetési előleg iránti kérvények. — 81. Bátkiné Szántay Laura havidíjas irnok 1 havi szabadságidő engedélyezés iránti kérelmére. 82. A tisztii főorvos Stolcz József Gyula orvostudori oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

A városatyaválasztások.

A városatyaválasztások iránt megnyilatkozott érdeklődést legjobban illusztrálja az, hogy hétfőn hajnalban, mikor a szavazatok összeolvasásával még nem voltak készen Olasziban és Ujvároson a bizottságok, minden percben szólott a telefon az érdeklődőktől s nem is akarták hinni, hogy még mindég tart a szavazatok összeszámlálása; a különkiadásokat pedig elkapkodta a közönség.

A Tiszántul különkiadása volt az első hiradás. Dacára, hogy 6 órakor fejezték be a szavazatok számlálását, fél 8 órakor már a szélrózsa minden irányában hordták szét a Tiszántult, amelyet a vidéki előfizetőink részére lapunk mai számához mellékelünk.

Várad-Olasziban különben már délelőtt lehetett sejteni, hogy a nemzeti munkapárt kerül ki győztesen.

A munkapárt részben színes szavazócédulákkal szavazott, melyeket a választás előtt adtak a szavazók kezébe.

Megemlítjük, hogy a 14 megválasztott közül a három utolsó: dr Popovits Miklós, Kiss Dávid és dr Thury Kálmán mandátuma 3 évre szól.

Olasziban a választás alá jött 14 városatyá közül azelőtt 10 volt függetlenségi és 4 munkapárti; most pedig bejött 4 függetlenségi és 10 munkapárti, tehát a függetlenségi párt hat helyet veszített.

A beválasztottakon kívül még mintegy 50-en kaptak több-kevesebb szavazatot; így többek közt Fröhlich György 459, Huzella Gyula 567, Kappel György 510, Kertész Miksa 516, Standary György 509, Szekoly Tamás 559, Balogh János 342, Bertram Brunó 458, Fényes Ödön 420, Koresmáros László 484, Olasz Béla 427, Sas Ede 460, Sziládki Ernő 382, Balogh Károly 115, Marton Manó 70, Pelle János 40, Niedermann Antal 21, Géher Lambert 25, Somogyi Géza 15 szavazatot.

Apróbb összekocanások voltak, de nagyobb összeütközés sehol nem fordult elő.

A szavazatok összeolvasása után dr Stokker József köszönetét fejezte dr Horváthy Gyula elnöknek, a választás pártatlan, pedáns pontossággal teljesített vezetéséért.

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógyár

FEST

TISZTÍT

MOS

A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyvárad fiók: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.



Az ujjvárosi harc.

Ebben a városrészben dühöngött legszebben a polgári szabadság. dr Mihelyfi Lajos, a választási elnök igyekezett a lehető legszigorubb lenni s ezt a szigorát mindjárt érezte is. A kereszténypárt és a Polgári Kör abban a szerencsében részesültek, hogy bizalmi férfiakat egyszerűen nem engedte be a választás helyiségébe.

— Az elnöknek joga van négyet megnevezni az ajánlottak közül s mivel már kijelöltem négyet, a munkapárt és függetlenségi párt részéről, többet nem engedek be.

Igy aztán teljesen lehetetlen volt a Népszövetség lelkes embereinek ellenőrizni a szavazást, ellátni szavazólappal a szavazókat, akik míg a terembe értek, valóságos tortúrán mentek át.

Bizalmi férfiak lettek: dr Várnai Ferenc, Breider Armin a munkapárt, Cser János és Déry János a függetlenségi párt részéről. A jegyző Hering Sándor volt, a rendőrség részéről Kemény L. Ignác, Mezey Gyula kapitányok és Kolontáry János fogalmazó voltak kirendelve.

A választás mindjárt hangos incidenssel kezdődött. Bezárták az udvari ajtót s az összes választóknak a munkapárti pártiroda bejáratán kellett bemenni.

A bezárt ajtó elé vonultak a függetlenségi és ökölrel verték az ajtót.

— Nyissák ki, mert betörjük!

Az udvaron forrongott a tömeg s a két diszruhás rendőr elveszett a sok ember között. A helyzet rendkívül veszélyes volt, mikor a legkritikusabb pillanatban megnyílt az ajtó.

A választás rendkívül izgatott lefolyású volt. A tüzoltó laktanya kapujában heves jelenetek játszódtak le és Becsei Örmesternek s rendőrnek minden percen akadt dolguk. A munkapárti és függetlenségi kortesek majd ketté tépték szegény választókat, egyik jobbról, másik balról rángatta:

— Hozzánk jöjjön kedves polgár ur!

Gelbert eltávolítással fenyegetik. Bent a teremben Kotzó Jenő dr észrevette, hogy egy jámbor bácsit lekaptak a lábáról a függetlenségi, holott a Polgári Kört akarta szerencsétlenni.

Nagyon kifakadt, mire az elnök visszavonta az összes passepártoukat. Hoványi Géza vezetésével kivonultak az újságírók. Végre is kiderült, hogy az illető polgártársnak nincs is szavazati joga.

A választás — mint azt a „Tiszántul“ különkiadásában megirtuk — reggel 4 órakor ért véget. A függetlenségi párt érzékeny vereséget szenvedett. A 11 hely közül csak 3-at tudott biztosítani magának. Eddig erősen tartotta ezt a kerületet, a mult alkalommal 9 függetlenségi tagot vitt be a törvényhatóságba s az idén 6-tal kevesebbet.

Nem lehet elzárkózni ama tény konstataciója elől sem, hogy a zsidóság óriási erőfeszítéssel feküdt rá a választásra. Nem nézték azt, hogy függetlenségi vagy munkapárti-e az illető, hanem csak hogy zsidó-e az illető. A nagy faji összetartás fumigálta a pártkereteket.

Es ha egyszer a keresztények is öntudatra ébrednek s hasonlóképpen járnak el?

Váradvelencén.

Tegnap reggelre talán már mindenki kiheverte a választás fáradalmait és elmélkedhetett a senki által sem remélt eredmény fölött. Hogy meglepetések következtek be, azt már a záróra után tudták. Igy a polgárság józanabb eleme egyáltalán nem számított

Agoston Péter megválasztására. Jellemző különben az ő megválasztására az a kis epizód, mely akkor játszódott le, mikor Agoston megérkezett. Egy zsidó hithű polgár volt az első, akivel a sors Agoston Pétert összehozta.

— Maga az az Agoston? . . .

Hát maga Isten tagadó. Maga még a zsidókat sem szereti? Ezt sem tudtam! Hogy miért is nem mondták ezt nekem hamarabb. Agoston vörösebb lett, mint rendszeren és válasz nélkül hagyva az őszinte kérdést, tovább ment. Pedig érdemes lett volna meghallgatni a polgártárs szavainak folytatását is.

A polgári kör tagjaira is van egy-két megjegyzésünk. Náluk erőszakosabb embert keveset láttunk. Ezek a tulbuzgó nagyhangu kortesek annyira mentek, hogy a maguk erejükben nem bizva, rávetették magukat a népszövetségi polgárokra és egymásután huzgálták ki a népszövetségi listákról az első nevet és írták helyébe Agoston Pétert. Igy ment odalenn Sánc-utcán a községi iskolában.

Az eredmény különben az, hogy a függetlenségi párt elvesztette azt az egy helyet, amelyet eddig birt.

Halálos villamos-elgázolás.

Halál 10 fillér miatt.

Hétfőn este véres szerencsétlenség történt Várad-Velencén, a 7-es számú villamos kocsis elgázolt egy cigányfiút. Az egész szerencsétlenség onnan eredt, hogy a cigányfiú tizfilléres jeggyel akart utazni a szakaszhatáron túl is, de a kalauz észrevette, mire a bliccelő cigánygyerek leugorván a villamosról a másik kocsis alá ugrott. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Hétfőn este a Szent László-téren Varga Sándor tizenkétéves cigányfiú felült a 11-es számú villamosra. A cigánytelep felé igyekezett. Szakaszjegyet váltott, amellyel tudvalevőleg Várad-Velence felé csak a Hajó-térig lehet menni. Varga azonban ugy akart élni a dologgal, hogy a tiz filléres jeggyel tulmegy a szakaszhatáron, amint ezt már többször megtette, ha nem volt pénze, vagy ha öt pénzt sporolni akart.

A bliccelési manőver jól indult. A kocsis tömve volt s telt kocsiiban fel sem tűnik egy ember. A Hajó-téren azonban kiürült a kocsis s a cigány fiú is jónak látta kiszállani. De mikor már erre rá gondolta magát, a kocsis már teljes sebességgel haladt s nagy csilingeléssel köszöntötte a mellette, a kitérő másik vágányán elhaladó 7-es számú kocsit. Varga leugrott, megtántorodott s olyan szerencsétlenül esett el, hogy a villamos alá került. A mentődeszka alól huzták ki összeroncsolt testét, melyen egy felismerhető épvonás nem volt.

Kihívták a mentőket, akik a kórházba szállították, de aközben, hogy a műtőasztalra akarták tenni, kiszenvedett, a szerencsétlenül járt cigányfiú.

Az esetről Nacza János rendőr, aki a

szerencsétlenségnek szemtanuja volt a következőket mondotta:

— Láttam, hogy a 7-es jelzésű kocsis hirtelen megállott. Ebben a pillanatban hallottam egy női sikoltást. Amidőn a helyszínre érkeztem, meggyőződtem, hogy Varga János 17 év körüli fiú alászaladt a 7-es számú villamos kocsinak. A mentő deszka alá került, ahonnan csak a mentődeszka eltörésével sikerült a sérült gyermeket súlyos helyzetéből kimenteni.

A 7-es kocsis vezetője, Rácz Károly csak annyit vett észre, hogy a kocsis lámpájára hirtelen valami árnyék csapódott. Ezután történt a kritikus jelenet, amely után ő rögtön fékezett.

Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek és az ügyészségnek, amely a fiú temetésére az engedélyt megadta s egyben konstataálta azt is, hogy a szerencsétlenségért felelősségre senki sem vonható. A fiú gondatlansága és könnyelműsége volt oka az egésznek.

Mint különös dolgot megemlítjük, hogy csaknem minden eddigi villamos karambolban a 7-es kocsis vitte a főszerepet s ezelőtt 5—6 évvel is ez a kocsis gázolt halálra egy felnőttet és egy gyermeket a nagypiaci téri kitérőnél.

Kongreganista - ünnep az Orsolya-zárdában.

*

Fehér leányok fehér ünnepe volt hétfőn, Szepőltelen Fogantatás napján az Orsolya-zárdában. A tanítónőképző Mária-kongregációja tartotta felavató ünnepét, utána pedig az intézet dísztermében gyönyörű ünnepélyt rendeztek.

A zárda ősi templomában ünnepre hívtak a harangok és délután a templom misztikus esendjében, áhitattal zengett az ének, kilenc gyertyaláng világított az áhitattal telt leányarcokra, kilenc leány mondta csengő hangon az ígéretet, hogy mindig hí kongreganista marad és a lelkébe fogadja és majdan az életben szerteárasztja azokat a nemes, szent eszméket, amelyeknek olyan szép és olyan leány-lelkekhez illő az apostola lenni. Sok-sok hit és sok-sok szeretet érzett ki a felhangzó hálaénekből és a felavatás magas szertartásán a sziveket megfogta az áhitat imádságos meleg hangulata. Spett Gyula kanonok végezte a szertartást és szép beszédet intézett a növendékekhez.

Az ünnepély

délután fél 6 órakor volt a zárda dísztermében. Szép, előkelő diszes közönség töltötte meg a hatalmas termet. Pontban fél 6 órakor érkezett meg gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök, Bréhm Lőrinc titkára kíséretében. A püspököt Spett Gyula kanonok, zárdagondnok fogadta. Ott voltak:

Fetser Antal és dr Lányi József főlsz. püspökök, Spett Gyula apát-kanonok, Mayer

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszergyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

anol oriasivalasztékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

Antal tb. kanonok, Imrik S. Zoltán és Szabó Gyula esperes-plebánok, dr. Mazurek Gyula püspöki szertartó, Kertész Miksa, Beke Boldizsár, Ernyi J. Gilbert, Szilágyi Dózsa, dr. Laosny Ince, Kravjanszky Mór prem. r. tanárok, Kiss István kir. s. tanfelügyelő, Heilinger József tanítóképzőigazgató, Meilau István és Straub Ferenc tanítóképzői tanárok, Kellner György m. kir. főállatorvos, dr. Roskopf Béla, Peszeki Ferenc, dr. Pataky Arnold, dr. Ferdényi Kálmán, dr. Knecht János theol. tanárok, Szabó Ferenc és Debreceni Kálmán tanulm. felügyelők, Hencz Aurél kapucinusrendi házfőnök, Gálly Sándor hittanár, stb.

A hölgyek közül a következőket sikerült feljegyeznünk: Bacszinsky századosné, dr. Bozoky Alajosné, öz. Bulyovszky Józsefné, Brányi Gézané, Buzáth Erzsébet, Buzáth Ilona, öz. Des Echerolles Kruspér Sándorné, ifj. Des Echerolles Kruspér Sándorné, öz. Gedeon Lászlóné, öz. Grunwald Henrikné, öz. Jaksné, Jaks Marianna, Justh Károlyné, Harmathy Károlyné, Heilinger Anna, Horváth Margit, Karácsonyi nővérek, Kellner Györgyné, Kiss Lászlóné, Kövér Endréné, öz. Kövér Istvánné, Lausch Károlyné, Makay nővérek, dr. Mártonffy Bogdáné, Páll Gaborné, Réz Mihályné, Rózsa Ambrusné, öz. Rozslay Gézané, Schlauch Jozefine, dr. Schweiger Edéné, Szintay Gyuláné, Vinkler Jozefa és még igen sokan.

Az énekkar gyönyörű Mária-éneket adott elő, azután következett a program fénypontja. Tövisék között, allegorikus szinkép. Nagyon szép volt, a szereplőnők: Antonescu Mária, Fischer Julia, Bagossy Etelka, Czajlik Piroska, Ján Jolán, Mágele Anna, Szunyogh Karolin, Teszler Margit, Hegedüs Etelka, azután az angyalok szerepében: Radu Valéria, Wesselényi Gabriella, Sztareczky Sarolta, Rhédey Magda, György Irén; kis leányok: Szabó Gabriella, Bodoky Adél, Tarnay Anna, Onczay Ilona, Anderlik Mária és Ujhelyi Mária. Valamennyien ügyesek, szépek és jók voltak, megérdemelték a felzúgó tapsvihart.

Kürti István zenetanár Andante religioso e. értékes, szép művét Papp Mária tanítónő játszotta hegedűn igazi művészi érzéssel, gondokán kísérte a szerző Kürti István az ő ismert művészetével, a precíz és művészi zongorakiséretet pedig Tóth Erzsike IV. o. növ. szolgáltatta.

Az élőkép hatása elragadó volt. A fényesen sikerült, szép ünnepélyt, amelyre meglátstott, hogy egész szívvel, igazi lelkesedéssel készültek a leányok, A fehér sereg indulója zárta be.

Befejezésül a legőszintébb elismerés hangján kell megemlékeznünk a szindarab rendezőről, Mátér Leontin tanárnőről és Angyal Ilkáról, a Szigligeti-színház művésznőjéről. Az énekek művészi előadásáért, betanításáért Kürti István zenetanárt illeti dicséret. A díszleteket Erdélyi Miklós szinigazgató volt szíves átengedni.

A bíróság köréből. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Mikes Jenő nagyváradai törvényszéki jegyzőt

a kézdivásárhelyi ügyészséghez alügyészsé, dr. Menyhért Jánost, a nagyváradai ítélőtáblánál alkalmazott bírósági jegyzőt az ökörmezői járásbíróhoz albiróvá nevezte ki.

A városi pénztár-panama ügyét januárban tárgyalja a törvényszék

A városi pénztárcsalás szenzációs ügye végre hosszú és nagyszabású vizsgálat után közeledik a befejezéshez.

Minden részletében ismeri már a közönség a pénztár-panama ügyét, amely sokáig tartotta lázas izgalomban az egész várost. A vádlottak már azóta ki is szabadultak a vizsgálati fogságból; olyan sokáig tartott a vizsgálat, hogy a vizsgálati fogsággal előreláthatólag ki lesz töltve az egész büntetés.

Már közel három éve történt a pénztárcsalás, de csak most lett kész az egész bonyolult bűnügy a főtárgyalásra. *Detrichék* nagyon ügyesen végezték a dolgukat és óriási munkába került, amíg a pénztárkönyvekből meglehetősen állapítani a manipulációkat.

Külön miniszteri szakértőt is igénybe kellett venni és majdnem egy teljes évig tartott, amíg a szakértő készen lett az egész anyaggal és beterjeszthette terjedelmes írásbeli véleményét. Elkészült a vádirat és most már csak a főtárgyalás van hátra.

A nagyváradai királyi törvényszék büntető bírósága *Ember Géza* törvényszéki bíró elnöklete alatt fogja tárgyalni a szenzációs és érdekes bűnpört

Az elnök már ki is tűzte a tárgyalás határidejét. Eszerint a pénztárcsalás ügyet a jövő év január 12-én fogja tárgyalni a bíróság. Január 12-től január 17-ig csak ez az egy ügy van kitűzve, mert a bűnpör óriási anyagának a letárgyalása előreláthatólag egy teljes hetet vesz igénybe.

**A cipődivat
ujdonságai**

ARANYI

**cipőáruházába
megérkeztek.**

Telefon 512 sz. Telefon 512. sz.

*Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO*

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

HÍREK

Gondolatok az urnók Mária kongregációjának felvételi ünnepéről.

Történelmi napja van ma a hitélet már előre törtető urnók egy kis csapatának. Boldog öröm, vágy és remény játszik a lelkesülő szemekben, — eszményi célt tűztek ki maguknak, évek óta vágyódnak utána, — ha kettő összejött, biztosan az ő ideális törekvésökről folyt a beszéd. A vágy nőttön-nőtt szívökben s lassan leküzdötték a kezdes nehézségeit, több és több megértő lélek csatlakozott, lelkesült — s egyszer csak ki pattant a titok — miért lelkesednek hát ők oly nagyon — Máriaéni égi jó Anyánknak akarnak hűséget esküdni, gyermekeivé lenni.

Istenem, de szép annak, a ki megérti s de mosolyogni való annak — ki előtt ez idegen fogalom.

Egy régi szép mult szellője lengedez Nagyvárad felett, nagyasszonyunk kora a Mária Magyarországot becsületlen romlatlan legendás multja száll felénk. Mária kiváltóságos gyermekévé lenni több ez mindennél; mert azokat a kincseket nem szerezhettük meg milliókon sem, miket nekünk Mária iránt érzett szeretetünk ad.

Jóság! — van-e ennél nagyobb jó a világon, a Mária gyermeke ezt megszerzi, mert Anyja iránti szeretete őt erre folyton ösztönzi. Jó akar lenni mind — tehetsége szerinti. Jó első sorban Magához, Mária erényeit utánozva — megszereti a rejtett, a lélekért élő életet s megszerzi magának a békét itt és az örökkévalóságban.

Ha elesügged, ha fáradt, ha nehéz az élet, rá gondol Mária, „Anyám te érted“ s minő erő, friss, tevékeny s vidám lesz ismét, hogy jó Anyjának örömet szerezzen. Ha gazdag s nem talál már ujat, lebilincselőt, nem fásul el s nem lesz önző, de miként Mária, ő is az elhagyottnak s csüggedőnek, tévelygőnek ügyét karolja fel, — mert erre inti őt égi Anyja, Mária!

S ha kijárt már sok iskolát és járja az életiskolát — nem nyugszik nem elégszik meg — ő magát még naponta neveli, esiszolja, mert ő gyermek, Mária gyermeke — s lelkelete tiszta s jó akar lenni mint a jó gyermeké ki anyjának tetszeni s örömet akar szerezni. Ez az élet legfelsőbb iskolája, ide már csak azok vágnak, kiknek izlése túl finomult, igényeik oly nagyok — hogy még többre még mindig többre vágnak — a tökéletesedés utáni kielégíthetetlen vágy ez, mely nem ér véget csak a kongreganista halálával. Mert neki oly felt nélküli, tiszta Anyja van, oly példakép áll előtte szüntelen, kit utól nem ér soha — de kit mégis utánozni, elérni vágyik, szüntelen.

S ha valaki boldog, tiszta lelkű, ki ke-

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-butokrat, teljes lakásberendezést, valamint mindennemű asztalos munkákat. Allandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

rüli még a látszatos rosszat is, ki fél a bűnnek még a lehetőségétől is — ki legelső sorban magán uralkodik s legyőz törhetetlen kitartással minden rosszra hajló gyarlóságot, hogy aztán ugyanezt vihesse végbe más lelkeken is, — Máriától szerzett erejét átültethesse más, még gyöngé, ingadozó lelkekbe — s diadalra segítse, ugyan hát van-e ki mindezt pénzen megvásárolhatja — s van-e ki ily értékes, tökéletes, harmonikus, boldog lelkületre szert tehetne más uton, mint Mária bensőséges tisztelete és szeretete általt.

Boldog lelkek — szerencsés lelkek a Mária tisztelő hölgyek! Az idő fogja megmutatni mire képesek Mária gyermekei, — szent lelkesedés, szent tűz hatja őket most át — s ha ők ezt a lelkesedést szét viszik — a társadalom megéri — s példájuk, lelkesedésük s mint a kenyért a jó kovász — ők is a kath. társadalmat lassan-lassan, de át fogják formálni, mert: kongr. jelszó. Vagy legyenek, amilyenek lenniök kell vagy ne legyenek!

De én tudom, Máriának öröme nagy öröme van, mert ők mind olyanok, amilyeneknek lenniök kell.

A szeplőtelen fogantatás ünnepén fényes segédlettel avatta fel a szeplőtelen fogantatásról nevezett s árpádházi sz. Erzsébet pártfogása alatt álló urnók Mária kongregációjának 16 tagját gróf Széchényi Miklós megyéspüspök a Szent László menedékház kápolnájában.

A szertartás előtt a püspök szívhez szóló beszédben fejezte ki főpásztori örömét, hogy ma, az egyesülések korában ilyen hitbuzgalmi egyesületre adhatja áldását, mely elsősorban a tagok lelkeinek nemesítésére s apostoli buzgóságra nevelni lesz hivatva, kiket buzdított is, hogy ne elégedjenek meg közönséges cselekedetekkel, de nemes versenyre kelve iparkodjanak naponkint a szentmise kegyelmeiben részt venni, járuljanak gyakran a szent gyónáshoz, hogy szeplőtelenül megőrizték lelküket s járuljanak gyakran a szent áldozáshoz, onnan merítsenek erőt a tevékeny, lankadatlan apostoli működésre. Sok sikert kívánva, áldását adta az egyesületre.

Ezután következett az érmek és oklevelek megáldása és a megható szertartás, mikor a hölgyek égő gyertyával kezökben fogdák örök hűséget szűz Máriának.

Egy kongreganista.

*** A velencei Katholikns Kör ujjászervezése.** A Várad-Váralja és Velencei Kath. Kör, f. é. dec. hó 8-án hétfőn délután 4 órakor tartotta közgyűlését, ujjászervezése tárgyában. Az igen népes gyűlést Halász Gyula plébános a Kör régi elnöke nyitotta meg s tartalmas beszédben ismertette a Kör célját, majd lelkes szavakban fokozott tevékenységre buzdította a megjelent tagokat. Beszéde végén a régi tiszttakar nevében lemondott. Következett a közgyűlés tulajdonképpeni tárgya a tisztújítás. Elnökké egyhangú lelkesedéssel Halász Gyula plébánost választották meg. Alelnökké: Mátrai Györgyöt a volt alelnököt és ügyvezető elnökké Székely Gyula róm. kath. tanítót választották meg. Végül megválasztották a 30 tagból álló ig. választmányt. Miután pedig a többi tiszttiszviselők megválasztása nem a közgyűlés, hanem az ig. választmány hatáskörébe esik, a közgyűlés tárgya kimerült. A közgyűlés az elnök buzdító zárószavaival ért véget.

*** Plebánosbeiktatás Hosszupályiban.** Vasárnap, folyó hó 7-én iktatta be új plebániáján Molnár Kálmán szentszéki ülnök, a debreceni Terézianum igazgatója, a szokásos szép egyházi szertartások között Kovács Rezső volt biharsályi plebánost, mint a hosszupályi róm. kath. hitközség új lelkipásztorát. A 9 órakor kezdődő ünnepies szertartást a „Veni Sancte” előzte meg. Majd ünnepies esendben lépett a csinosan feldíszített oltár elé Molnár szentszéki ülnök, igazgató s miután fölolvasta az új plebános kinevezéséről és beiktatásáról szóló püspöki leiratot, gyönyörű és megható beszéd kíséretében adta át az új lelkipásztornak a templom kulcsát, stólat, evangéliumos könyvet s a többi szokásos szerelvényeket. Majd a hívekhez fordult, akik a szép beszéd végeztével könnyekig meghatva, szívből jött igazi érzések között énekeltek az Egek Urához: „Téged Isten dicsérünk.”

E hálaének után, az ujonnan beiktatott plebános lépett a szószékre s elmondotta magas szárnyalású predikációját. Szent mise következett, amelynek egyik megható részét, *Angyal* Mária egyszerű polgár asszony gyönyörű Mária éneke képezte. Urfelmutatás után pedig fölzendült a 160 iskolás gyermek messze híres énekkara, a mely négyes szólamban adta elő a nagy zenész helybeli kántortanító saját szerzeményét. Szent mise végeztével az ünnepelt plebános fogadta a gyermekek, a róm. katolikus egyháztanács, a polgári község s az egyes vallásfelekezetek küldöttségét. Délben 1 órakor díszes ebéd következett, amelyen a község vezető férfiai nagy számmal voltak képviselve. Legelső köszöntőt a házigazda az új plebános mondotta Gróf Széchényi Miklós megyéspüspökre a hitközség kegyuraira s Molnár Kálmánra. Felköszöntőt mondtak még Molnár Kálmán, Csighy Andor ev. ref. lelkész, lt. Hubik György görög katolikus lelkész, dr. Maizner János körorvos s Radó Pál uradalmi tisztartó. Végül a késői délutáni órák után Szabó Béla kántortanító Biharvármegye törvényhatósági tagja, kedélyes hangú pohárköszöntőben köszönte meg a ritka vendégszerető házigazdának a szíves vendéglátást.

*** Nagyvárad-i iparosok Budapestén.** Az építő iparosok országos szövetsége f. hó 7-én d. e. küldöttségileg tisztegette gróf Tisza István miniszterelnöknél és báró Harkányi Frigyes kereskedelmi miniszternél. A küldöttség célja a munkásbiztosítási törvény revíziójának sürgetése volt. A küldöttségben Nagyváradról résztvettek dr. Dayka rendőrkapitány, iparhatósági biztos, az iparosság vezető férfiai közül pedig Szabó Károly, Madarász Gyula, Spitzer Benjamin, Ungerleider Mór, Goldberger Lajos, Kiss István, Major Gyula, Dézsi Lajos és Papp József. A kiküldöttek felhasználták az alkalmat arra, hogy Budapest országos híri ipar-szövetkezeteit tanulmányozzák. Megtekintették a Budapesti Asztalos Iparosok Szövetkezetének József-köruti és üllői-uti, továbbá a Műbutor Szövetkezet Kristóf-téri csodás berendezésű raktárait, jobban mondva butorkiállításait, végül a Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelőszövetkezetének Hársfa-utcán lévő helyiségeit. Bőséges tapasztalataikat a tervezett nagyvárad-i ipari szövetkezetek alakításánál óhajtkák értékesíteni.

*** Megszökött lelenc.** A nagyvárad-i gyermekmenhely kötélkébe felvett Matyó Mihály 13 éves gyermek Tökör-utca 2 sz. a. lakó nevelő szülőknél volt elhelyezve s innen még november hó 5-én megszökött. A kisfiu zömök természetű, szőke hajú és menhelyi ruhát viselt szökéskor. Feltalálóját kéri a menhely igazgatósága, hogy a legközelebbi előjárásának adják át.

*** Jegyzőválasztás Vámoslázon.** A Beöthy Ödön halálával megüresedett vámoslazi körjegyzőséget tegnap töltötték be választás útján. A pályázók közül egyhangulag Dobrik Sándort választották meg.

*** Orvosi hír.** Dr. Stolcz Gyula orvos fogorvosi rendeléseit megkezdte.

*** A fürdővasut riválisa.** A kereskedelmi miniszter értesítette Nagyvárad városát, hogy össi-belényesi vasut vonalából kiágazólag Belényes felé a rontói állomásig tervezett helyi érdekű vasutvonal közgazgatási bejárását december 30-ra tűzte ki s annak vezetésére Kricsfalussy Mihály műszaki főtanácsost küldötte ki.

*** Elhunyt főszolgabíró.** A vármegye régi tiszttakarát gyász érte. Ertsey Jenő nyugalmazott főszolgabíró életének 73 évében meghalt. Ertsey nyugalomba vonulása előtt igen tevékeny tagja volt a vármegyei tiszttiszviselői testületnek. Nyugalomba vonulása után a biharkeresztesi takarékpénztárnál elnöknek választották meg. Haláláról a takarékpénztár tiszteletből külön gyászjelentést adott ki. Ertsey halálával nagy kiterjedésű rokonságnak okozott gyászt. Temetése holnap délután fél 2 órakor lesz a keresztesi gyászos házból.

*** A katonakarmesteri állás.** A nagyvárad-i társadalom feszült érdeklődéssel várja, hogy katonák kit ültetnek Frycsaj Richard karmesteri székébe. Nagy érdeklődést keltett városzerte a Tiszántúl vasárnapi közleménye, amelyben jelentették, hogy vegyes zsűri fogja eldönteni, ki legyen az utód? Azt is megírtuk, hogy öt pályázót hívtak meg a harmincöt közül. A próbahangversenyeket meg is tartották és egyetlen egy sem vált be. A bizottság egyik pályázóban sem látta ama kvilitásokat, amelyek az elsőrendű zenekar vezetésére és a város rendkívül fejlett zenei igényeinek kielégítésére képesítenék az illetőt. A pályázók közül újabbakat fognak meghívni.

*** Egy nyugalmazott plebános halála.** Kőlcsey-Kende Károly tiszapüspöki nyug. plebános vasárnap Berettyóújfaluban hosszas szenvedés és a halottak szentségében való többszöri részesülés után meghalt. Temetése tegnap volt. A szertartást Imrik S. Zoltán várad-olaszi plebános végezte Szeitniszky Béla tiszapüspöki s Varju Lajos berettyóújfalusi plebános segédletével. A temetésen résztvett a tiszapüspöki tanítóóság is, továbbá a tiszapüspöki jegyző és több ottani lakos. Az elhunyt öreg plebános 71 éves volt s 43 éve felszenlelt pap. Öreg napjaiban rokonánál Foisa Kálmán takarékpénztári főkönyvelőnél lakott, ott is halt meg. Temetésén a gyászháznál Imrik S. Zoltán mondott magasszárnyalású, lendületes beszédet, a sirnál pedig a tiszapüspöki hívek egyetemében Szeitniszky Béla mondott Istenhozzádot az elhunyt lelkipásztornak.

*** Kloroformos rablók.** Olyan tolvajok kezdtek garázdálkodni Nagyváradon, akik gyöngé méreggel elkábítják áldozatukat, hogy aztán kifoszthassák őket. Vasárnap a harmadik ilyen esetről érkezett jelentés a rendőrségre. Bevettek egy embert, aki nagyon ittasnak látszott és nem tudta magát igazolni. A rendőrorvos azonban megállapította, hogy az illető nem részeg, hanem gyöngé méregtől el van kábítva. Ellenmérget adott be neki és néhány óra múlva a beteg magához tért. Elmondotta, hogy Erdei Mihálylak hívják, bihari lókereskedő és lovakat akart vásárolni. Egy jól öltözött

ember becsalta a vasut mellett lévő vendéglőbe, ahol bort ittak. A borba az ismeretlen valami kábítószert tehetett, mert ő elaludt, az ismeretlen eltűnt és pénzét is magával vitte. A rendőrség nyomozásának hétfőn eredménye lett. Elfogták Dehelean Száva állástalan urasági inast, aki beismerte, hogy két társával együtt négy olyan lopást követett el, amelynél a kábító méregnek szerep jutott. Az első ilyen bűncselekményt Temesvározt vitték véghez, ahol egy marhakereskedőtől ezer koronát loptak el. A rendőrség nyomozza Dehelean büntársait.

* **Szökött katona.** A harmadik honvéd gyalogezred Szegeden állomásozó 4-ik századától Skurt György vizsgálati fogoly november hó 30-án megszökött. Az értesítés szerint civilkorában templomrablásokat követett el. Az ezredparancsnokság körözést rendelt el, Skurt szökésekor egyenruháját is magával vitte. Tekintettel arra, hogy Cséhtelekre való, valószínű, hogy jeltett községben, vagy környékén tartózkodik.

* **Tánciskola.** Antalfy Margitka országos hírű balletmesternő a téli tanfolyamának két osztályát most nyitja meg. A felnőttek kolonját szombaton, e hó 29-én este 9 órakor, a deákcolont hétfőn, december hó 1-én este 7 órakor. A tanfolyam 3 óra terjed. A tananyag felöleli az összes divat-táncokat a Tangóval együtt. A már táncolni tudók részére külön *Tangó kurzust* nyit. Minden vasárnap délután és este nagy boszton gyakorló kolon. Beiratás és értekezés Teleky-utca 3. szám. I. emelet egész nap.

* **A m. kir. nagyváradai honvéd zenekar** ma, szerdán a Fekete Sas kávéházban Frycsaj karmester vezetésével hagyományt rendez a következő műsorral: 1. Karének a »Teremtés« c. oratoriumból. Haydn. 2. Keringő a »Hamupipóke« c. balladából. Strauss J. 3. Nyitány »Mignon« c. op. ból. Tomas. 4. Nagy ábránd »Faust« c. op. ból. Gounod. 5. »Poom musical« román ábránd. Brediceanu. 6. »A bibliás ember« dalmű. Kienzl. Szünet. 7. Nyitány »A cigány« c. op. ból. Balfe. 8. Emlékek Strauss János operettjei felett. Schlögl. 9. Keringő »A mozikirálynő« c. operettből. Gilbert.

Karácsonyi olcsó vásárra kirakatot megtekintését kérem.

Le-kedvesebb alkalom utólaghetetlenül olcsón vásárolni arany, ékszer és mindenféle órat

Szilágyi Géza és Társánál

Rákóczi-ut 4. Telefon 630.

Vidékre választékot küldök.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 13 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek meg tudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Az erdélyi kereskedelmi és autómobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja autómobilokban, pneumatikokban, valamint az összes autómobil-felszerelési és szükségleti cikkekben Szilágyi Dezső-utca 6. szám alatti (telefon 13-21.) telephelyén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages Kórház-utca 6. szám alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó autómobilok a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

Áruraktár leredukálása folytán mélyen leszállított árak Kossuth-utca elején.

Kertész S. Sándor

női divatruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok, asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosóbarhetek, zephierek és kartonok.

Kész női és férfi fehérneműek. Paplanok. Szőrme áruk.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és hálásárak és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat míg a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

* **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított áron beszerezhetők.

* **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2-40 kor. fél kilós próbadozoz 1-20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Fröhlich hentes üzlet mellett.

* **Felhívjuk** m. t. olvasóink figyelmét Büchler Márton butorkereskedő lapunk mai számában levő hirdetésére.

* **Házvezetőnői** állást keres vidéken plebániára egy középkorú intelligens uri nő, a háztartás minden ágában jártas. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

* **Ezerféle játék** fiúknak, leányoknak, gyönyörű szép ajándéktárgyak, felnőtteknek ridikülök, manicürök és fésű készletek nagy választékban kaphatók a **Párizsi Bazárban** Sas alatt.

* **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

* **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

* **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Sziecta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **FIGYELEM!** Óriási választékok iskola szerekben csak **Klein Vilmos és Társa** cégnél találhatóunk u. m. író és rajzszerk, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csőből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 250 fillérért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhethetünk be, Rákóczy-ut 18.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvosi műszer-kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos áron.

* **Rumanóczy utca** szenczióját képezik **Ujhelyi Rózához** érkezt eredeti párisi modell kalapok, ezek karácsonyi ocasio áron árusítatnak el Ujhelyi Rózánál, Rumanóczy utca 2 sz. Royal kávéházzal szemben.

* **Meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett). Telefon szám 827.

* **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

* **Reklám Ujból Mikulásra és Karácsonyra.** Aszódi Kossuth-utcai főüzletébe és Rákóczi uti fiókjába, Kiss David-tözsde mellett (nem Bémer tér) naponta 4 nyeremény tárgy nyerhető 50, 100, 150 és 200-as blockkal fizető vevők, nyernek ezüst, arany, gyémánt és brilliánt elnevezéssel szerencse dobozokat, értékes tárgyakat. Mikulásra és karácsonyra ehető és élvezhető cukorkákat olcsón csak az ismert és közkedvelt Aszóditól vásároljanak. Remek csokoládé alakok 6 fillérestől 20 filléresig, arany, ezüst krampus pötök 20 fillér. Rákóczi-uti kirakataimat és Kossuth-utcai főüzleti kirakataimat a vásárló közönség figyelmébe ajánlom valamint egyedüli nagy raktár Kugler Gerbeaud-cukorkákból, budapesti árakkal.

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasrudonyok, ablakrudonyok, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

* **FELHÍVJUK** a n. é. közönség figyelmét Hollandy, Papp és Velics műbutor-, portál- és épületasztalosok lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról egálább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11-95.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré

színházi és hölgyfodrász
szemben a színházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhette be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagő-kapu mellett.

x **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse Biró László és Tsa urinői- és papi szabókat. Meglepető olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Csodaszép** mézédés csemegeszőllő! Legoemesőbb hazai és tiroli fajalmák! Óriási tiroli maróni. Valódi debreczeni pároskolbász. Kítűnő fehér és piros hegyi-borok! MERTZ NÁNDOR csemegé-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejeltünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. Harisnyakötőde Bartos és Társa (a Széchenyi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos harisnyája tartós.” Helyi és vidéki telefonszám 1359.

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve. női párti fél cipők minden színben 5 koronáért, női chevrau vagy boks cipők 7 kor., férfi chevrau v. boks cipők 8 kor., fiu boks cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., caloszik, téli cipők, fehérneműek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpaddás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb karácsonyi ajándék orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyújt bővebb felvilágosításokat. Le-számítoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

„The Roosewelt Schoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda épületében kaphatók.

Valódi PERZSA szőnyegek

és legfinomabb kivitelű **CSIL-LÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkben megérkeztek. Meglepető **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető **vételkényszer nélkül**

vétel **STERNBERG** és eladás régiség, ékszer és műkereskedés **Szt. László-tér, Kishidfő.**

A legszebb

Karácsonyi

kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerda: Éva. (Károlyi Leona fellép-tével.)

Csütörtökön délután: Bizánc. (Ifjúsági előadás.) Este: Ripp-Ripp.

Péntek: Cigányprimás.

Szombat: Othello.

Vasárnap este: Hónapos szoba. (Itt előszór.)

OTHELLO.

Megint Bihari Ákosnak köszönhetjük, hogy klasszikus drámaelőadásban volt részünk. Shakespearehoz oly ritkán van szerencsénk, hogy a közönség egészen el fog tőle szokni s nem fogja tudni mély gondolatait, klasszikus jellemfestését élvezni és méltatni.

Bihari nagy átgondolással, a végén erős realizmussal s mindvégig kitartó erővel játszotta a hatalmas címszerepet. Megjelenése, hanghordozása, játéka egyaránt kítűnő volt. Méltó partnere volt Étsy Emilia, aki a hatalmas Othelloval ellentétben a nőies báj és gyöngédség ideális megtestesítője volt

Desdemona szerepében. Tóth Elek Jago szerepében sok jeles dolgot produkált, de mint intrikus nem volt eléggé démoni. Angyal I. is jó volt Emilia szerepében, különösen a végső jelenete nagyon sikerült. Gorupból nem lehet addig jó színész, míg a színpadi mozgást meg nem szokja. Ezért modern darabokban kisebb szerepekben kellene nagyon gyakran felléptetni. Hunyadi, Varsa, Tompa és Gróf játszották a mellékszerepeket. Szarvasi az öreg Brabantinó szerepében különösen kítűnt, igazdi drámai erővel játszott.

—5.

A pálinka. Vasárnap este zsufolt ház előtt játszott Bihari Ákos A pálinkában. Bihari tökéletes volt a végső felvonásokban; megdöbbentő erővel tudta illusztrálni a delirium tremens borzalmas hatását. Báró Gorup György ismét fellépet, de egyáltalán nem mondható jónak. Nagyon kezdetleges s nagy merészség volt Lantier szerepét vállalnia. Egy realiztikus dráma nagy rutint kíván. A szövegben is akadozott. Gróf László tul lépte a rekedt kiabálásban a kellemesség határát. Különben nagyon jó alakítást csinált. Angyal Ilka, Étsy, T. Pogány Janka igen jók voltak. Novelli kisded szerepéből próbált valamit kihozni.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Az asszony gyilkosa. Gyengy Tógyer meziádi lakos gyilkossággal vádolva áll a nagyvárad esküdtbiróság előtt, mely Vámosy Mihály táblabíró elnöke alatt tárgyalja a bűnpört. A 24 éves legény unokatestvérének a feleségét akarta elesábitani, ez év július 22-én, amikor a férj nem volt otthon, mert éppen 14 napi fogságát töltötte. Az asszony erőlesen visszautasította a legényt, aki erre nekirentott a szerencsétlen Gyengy Vaszalinénak és 12 késszurással megölte. A tavasszal, e büntett előtt, revolverrel támadt az asszonyra, de nem találta. Ítélet ma estére várható.

A tanítónő rágalmazója. Különös és érdekes rágalmazási pört tárgyalta tegnap a nagyvárad-vidéki királyi járásbiróság. Schöffler Teréz izsópalagái tanítónő volt a feljelentő, aki Máthé Lajos szintén izsópalagái tanítót és a feleségét jelentette fel rágalmazásért. Schöffler Terézről azt híresztelte a tanító ur, hogy a tanítónő esókolózott az iskolában a fiatal tanítóval. Hogy a hír, a pletyka hamar elterjedt a faluban s a tanítónő volt az első, aki értesült róla, az természetes. A feljelentés folytán tegnap volt az ügy tárgyalása Nagyváradon. Ítéletre nem került a sor, mert Máthé Lajos a járásbiróság előtt ünnepélyesen bocsánatot kért a tanítónőtől. Kijelentette, hogy helytelen, hazug információ alapján mondta az inkriminált kifejezéseket, ugyanezt a tanfelügyelő előtt már írásban is kijelentette s állításait visszavonja. A tanítónő az elégtételt elfogadta s így az ügy békésen intéződött el.

EGYESÜLETEK

A nőegylet választmányi ülése.
A „Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet” választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a f. évi december hó 13-ik napján d. u. 4 órakor a Lujza Otthonban tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagyvárad, 1913. évi december hó 2. napján. Özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné elnöknő.

NYILTÉR

Dr Stolcz Gyula

orvos

fogorvosi rendelőjét megkezdte

Szt. László-tér 5. Kovács-ház.

Karácsonyra

mindenfajta fali és zseb-
órákat, ékszereket, ezüst
evőeszközöket

Ezüst cigaretta tárcákat
igen alkalmas ajándéktárgyak

SCHMUTZLERNÉL

nagyon olcsón szerezhetők be.

**Ócska arany és
ezüst beváltás!**

TÁVIRATOK

**A trónörökös
a Népszövetséghez.**

Eperjes, dec. 9.

(Saját tud.) A Katholikus Népszövetség eperjesi nagygyűlése üdvözölte a trónörökösöt, aki igen meleghangú táviratban köszönte meg az üdvözlést, Isten áldását kérve a Népszövetség munkájára.

Esik a hó.

Budapest, dec. 9.

(Saját tud.) Ma egész délután nagy hóesés volt a fővárosban. Vágújhelyről és az egész felvidékről óriási havazásokat jelentenek.

Szmrecsányi Lajos Bécsben.

Bécs, dec. 9.

(Saját tud.) Dr Szmrecsányi Lajos érsek ma Bécsbe érkezett.

Szerb konzulátusok.

Belgrád, dec. 9.

Az osztrák kormány beleegyezését adta, hogy Szerbia Ausztriában három konzulátust állítson fel.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	822.75
Osztrák hitelrészvény	—	628.—
4%-os koronajáradék	—	81.50
Osztr. magy. államv.	—	702.50
Jelzálogbank	—	420.75
Leszámitoló és pénzváltó	—	508.—
Hazai bank	—	282.50
Magyar bank	—	525.75
Keresk. bank	—	3744.—
Rimamurányi	—	644.50
Salgótarjáni kőszén	—	737.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1018.—
Közuti vasut	—	622.25
Városi villamos	—	343.—
Adria	—	570.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Októberi buza	—	11.—
Buza 1914. áprilisra	—	11.43
Októberi rozs	—	7.27
Áprilisi rozs (1914)	—	8.74
Októberi zab	—	7.93
Áprilisi zab (1914)	—	7.45—
Tengeri 1914 májusra	—	6.41—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Aki hirdetni akar

még pedig eredményesen, az forduljon a

„LEOPOLD”
hirdető vállalat

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 41.,

ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

VIGADÓ

mozgószínház

NAGYVÁRAD,

Fekete Sas-passage.

Nagy ELITE előadás
2 órás műsor.

Szerdán és Csütörtökön

Marianna

modern társadalmi dráma 4 felvonásban,
a címszerepben

Henny Portennel.

LACZI kisasszony

angol vigjáték 2 felvonásban.

Koloradon keresztül

eredeti.

A színház fütve van
Legjobb szellőztetés

Előadások mindennap d. u. 6 órakor, szombat, vasár és ünnepnap délután 3 órakor kezdődnek.

Szolga Ferencz

és Sándor

Rimanóczy-utca 9. sz.

Kárpitosok és diszitők.

Elősmert elsőrangu
munka. Jutányos ár.

Büchler Márton

Nagyvárad legrégebbi butorkereskedője

BUTORIPAR VÁLLALATÁT

Zöldfa-utca 17., I. em. alá helyezte,

hogy a 12—16 ezer korona boltbér
megtakarítása folytán vevőinek ennek
folytán a legolcsóbb árakat nyújthassa.

A címre kérem figyelni!

Telefon az egész megyére 1-30.

Tisztelettel értesítjük a nagyra-
becsült megrendelőinket, hogy

lakatos és gazdasági gépműhelyünket

Lukács György-u. 14. sz. a.

helyeztük át. Hol mindennemű lakatos
munkák és gépjavitások gyorsan és szak-
szertően eszközöltnék. Kiváló tisztelettel

RUFF TESTVÉREK

7252—913. sz.

Hirdetmény.

Alulírott Nagyvárad város polgármestere, mint az 1890. évi I. t.-cz. 22. § a értelmében illetékes hatóság ezennel köz-
birre teszem, hogy a város számvevői
hivatala a közuti alap 1911—1912. évre
vonatkozó zárszámadásait elkészítvén azt
a közigazgatási bizottság letárgyalta és
1094—913. kb. sz. véghatározatával el-
fogadta, ennelfogva azokat az idézett t.-c
28 illetve §-ai értelmében f. é. december
hó 9-től december hó 23-ig terjedő 15
napi közszemlére a városi székházban (I
em. 4. sz. szoba polgármesteri iroda)
kiteszem.

Erről a város közönségét azzal érte-
sitem, hogy a jelzett zárszámadások és
azok mellékei a kitűzött határidő alatt
megtekinthetők s azok ellen a netaláni
észrevételek vagy kifogások beadhatók. —
A határidő lejártával a zárszámadásokat
az esetleg beérkező észrevételek kapcsán
elfogadás végett Nagyvárad város törvény-
hatósági bizottságához fogom előterjeszteni.

Nagyvárad, 1913. december 5-én.

Rimler Károly,
polgármester.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel
gyártott karmanys
portlandcement csöveket
az összes szabványos mé-
retekben és az ahhoz való idomdarab-
okat, csömöszölt és vasbetétes, vala-
mint portlandcement csöveket, kút-
gyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö-
és cementárugyár. Beton és
vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csa-
tornázását, hidak és
vizmedencék szak-
szerű építését. Na-
gyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Csemege és fűszerárak

elsőrangú és legelőnyösebb bevásárlási forrása

Kávé, tea, rum közvetlen behozatala;
czukorka különlegességek; frissen
megérkezett déligyümölcsök főzelé-
kek és halárak nagy raktára

Özv. Kádár Jánosné
üzletében.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisz-
telendő papságot és a n. é. közönséget, hogy
papi és civil ruha tökéletességét

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagy-
ságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen
nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki meg-
rendelőnek elég egy minta reverenda beküldés,
esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön
kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujonnán épült intézeti helyiségünkben léte-
sített **safe-deposit osztályunkban** külön-
féle nagyságú pénztárszekrények (safes) csekély
díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél ér-
téktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti
és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő
biztonságot és kényelmet találja.

Safe deposit helyiségünket az ér-
deklődőknek készséggel bemutatjuk és részle-
es felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Telefon 249.

Telefon 249.

Mezey János és Társaság

NAGYVÁRAD, SZENT LÁSZLÓ-TÉR
ÉS TELEKI-UTCZA SARKÁN

elismert szolid fűszer és csemege üzletében

megérkeztek

a friss őszi és téli árak

u. m.: angol theák, thea-rum, thea-
sütemények. Déli és hazai gyümölcsök.
I-ső rendű fűszerárak, főzelek és conser-
vek. Mindennemű csemegék, csemege-
borok, pezsgők, bel- és külföldi cog-
nac, likőrök, czukorkák nagy választé-
kban. Faj-kávékeverék, gyors-
pörköltön megpörköltve és meleg állapot-
ban kiszolgálva. Őszi töltésű ásványvizek,
forrás termékek, Pontos méret, jutányos
ár, tisztán kezelt árak, ildomos és gyors
kiszolgálás.

Téli bevásárlásra legalkalmasabb forrás.

A n. érd. közönség szíves pártfogását kér-
jük tisztelettel

Mezey János és Társaság

1 lit. 1903. évi peccsenye-bor 1:20 K.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

műbutor-, portál- és épület asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. sz. (Pankolics-telep).

Gépek villanyerőre felszerelve.

Készítünk teljes lakberendezéseket kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba berendezéseket raktáron tartunk.

Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínén is) azonnali jutányos áron eszközöltetik. Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

Telefon 956.

Telefon 956.

Karácsonyi ajándék.

Fél árban sikerült bevásárlásaimat eszközölnöm, miért is abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy legújabb divatu fűzőimet és fűzővédőimet a legjutányosabb árban árusíthatom, addig míg a készlet tart. Szíves pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel

Rosenzweig Róza,

Nagyvárad, Szalárdi-utca 9.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, pipereszappan, kozmetikai, arc- és kézapolási, háztartási, hajápolási és általában mindentféle a kozmeticeába vágó cikkeit a legjobbjól a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «illatszer és háztartási értesítőnk» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

Parfumerie „HEZ” illatszertár

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.
Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. szám.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér.

- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfenomító.
 - 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
 - 1 üveg francia-parfún (bármely illatban),
 - 1 üveg francia brillantín (bármely illatban),
 - 1 könyv (60 lap) angol powderpapír,
 - 1 csomag dr Heider-féle fogpor,
 - 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel),
 - 1 csomag amerikai Shampooon szájosópor,
 - 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz,
 - 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap),
- összesen 19 drb. 2 korona 50 fillér.

1 csoport 5 korona.

- 1 üveg valódi Odol szájvíz,
 - 1 üveg amerikai Hair-Petrol,
 - 2 üveg valódi kölnivíz,
 - 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban),
 - 2 üveg valódi francia brillantín (bármely illatban),
 - 6 drb. valódi francia pipereszappan (bármely illatban),
 - 1 drb. fogkefe csontnyéllel,
 - 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor,
- összesen 15 drb. 5 korona.

Szállítás naponta utánnvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Mindenki muzsikálhat



Wagner «Hangszer-Király»

különleges elsőrendű hangszereivel.
Budapest, József-körut 15. (Telefon.)

- Varázshegedű, felszereléssel 6 korona.
- Csodaráztrombita, erős rézből 6 korona.
- Varázsuvola, ajándékkal 4 korona.
- Harmonika, tánc részére 10 korona.
- Óriási beszélgép, kottákkal 40 korona.
- Javítási szakműhelyek!

A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkereszttel kitüntetve.
Fényképes árjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljen a Wagner névre és a 15. házszámra.

Artezikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyvárad.

Karácsonyi cikkek mint kollekciónok, diszek, mikulások
megérkeztek és kiárusításuk

JANKY ANTAL UTÓDA

Szt. László-téri üzletében megkezdődött. **Karácsonya** (fenyő és luc) óriási mennyiségben, december hó közepétől kezdve kerül nagyban és kicsinyben eladásra. Mély tisztelettel:

Telefon
szám 8

JANKY ANTAL UTÓDA

(Cégtulajdonos: **Csatáry József.**)

Telefon
szám 8

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorsfűrdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről. **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor. **Visszatérés** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirat, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, köszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta** a Félix-fűrdő kénves hévíz forrásait kitűnő eredménnyel használják.

SAVOY NAGY-SZÁLLODA BUDAPEST, VIII. József-körut 16.

TELEFON: József 20-62 és József 20-53.

Modern szálloda ujonnan berendezve, légfűtés, hideg és melegvíz minden szobában, lift éjjel-nappal.

EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 koronától

fűtés, világítással. A szobák feltétlen tiszták.

Ujonnan bevezetett PENSIO-rendszerünk, napi ellátás 5 koronáért, mely áll:

Reggeli

kávé v. tea
v. csokoládé
tojás
vaj
sütemény

Ebéd

levés
előétel
sült körítve
tészta
fésztka
fekete kávé

Vacsora

előétel
sült körítve
tészta
gyümölcs
sajt

Ezen napi ellátás 5 korona.

Szobák hosszabb tartózkodásnál megegyezés szerint.

Szobák havi bérletre 80 koronától fűtés, világítással.

441 YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

A
jó bornak
nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitérő saját termésű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonos emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából, kénytelenek voltunk tetemesen

megnagyobbítva áthelyezni:
Budapest, VIII., Köfaragó-utca 7. szám alá, ahol ezentul mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elgíthetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket, igen tisztelt vevőközönségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentul minden hónapban egy **ingyen bevásárlási napot rendezünk.**

Mint hogy ezen ingyen nap feltételeit itt részletezni, helyszüke miatt, nem lehet. Kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhová, ingyen és bérmentve megküldünk. Címünk:

Parfumerie „Hez“ illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete, Budapest, VIII., Köfaragó-utca 7. szám.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.



Eredeti

Meteor kályhák,
kályhatalcák és ellenzők,
fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén
házhoz szállítva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.